

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA
FILIAL DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Carrer del Carme, 47
08001 Barcelona

Núm. 159

Abril 2003

QUÈ CAL SABER?

L' ESCRITURA DE LES EXPRESSIONS QUÍMIQUES¹

Continuem amb el tema que vam encetar en el número anterior, i ara parlarem de les **expressions químiques**, més utilitzades en els escrits biomèdics que les purament matemàtiques.

Les **magnituds físiques** s'han d'escriure en lletra cursiva. Així doncs, tenim *L* ('longitud'), *M* ('massa'), *T* ('temperatura termodinàmica'). Si la magnitud porta un subíndex, aquest subíndex va en cursiva si es tracta també d'una magnitud, per exemple, *C_p* ('capacitat calorífica a pressió constant'), però en rodona si no és cap magnitud, com en el cas de *c_e* ('calor específica').

Les **unitats**, contràriament a les magnituds, s'han d'escriure en rodona (i sense punt final). També escriurem d'aquesta manera els **símbols dels elements químics**. Trobareu informació detallada sobre les unitats del **sistema internacional** i els símbols dels elements químics en els números 73-75, 82, 141 i 143.

Tingueu present que el símbol que fem servir per a indicar els graus no és el mateix que la *o* volada que s'usa en castellà per a abreujar els nombres ordinals masculins (que, sovint, va subratllada). Per tant, escriurem «36 °C», i no «36 °C».

En les **equacions químiques**, els símbols aritmètics i els de les molècules han d'anar separats amb espais, com en «NH₄⁺ = NH₃ + H⁺». Els àtoms que unim amb guions dins una mateixa molècula no han d'anar separats amb espais; per exemple: «CH₃-CH₂OH». (Repasseu el número 156 per a més informació sobre quin guió cal fer servir.) De la mateixa manera, es deixa un espai entre la **quantitat** i el símbol de la unitat i entre els símbols d'unitat que apareixen seguits; per exemple: «12 m s⁻¹» (fixeu-vos en la llargària del símbol negatiu).

Pel que fa als **subíndexs** i **superíndexs** que sovint porten els símbols dels elements químics, a l'esquerra s'utilitzen per a indicar el **nombre màssic** (superíndex) i el **nombre atòmic** (subíndex), mentre que a la dreta indiquen el **nombre de càrrega** o **nombre d'oxidació** (superíndex) i el **nombre d'àtoms** (subíndex). Si no podeu compondre els índexs l'un a sota de l'altre, cal escriure els subíndexs més a prop del símbol de l'element, tal com podeu veure en un exemple d'aquest full.

1. Podeu trobar més informació sobre aquest tema dins les diverses obres normatives publicades per la IUPAC i a Josep M. MESTRES *et al.*, *Manual d'estil: La redacció i l'edició de textos*, 2a ed. rev., Barcelona, Eumo, 2000.